

Stichting Vrijschrift.org
Trekwei 7, 8711 GR Workum, The Netherlands
office@vrijschrift.org, +31 515 54 34 34

Aan de Voorzitter Algemene commissie voor
Buitenlandse Handel en
Ontwikkelingssamenwerking

Betreft: Handelsverdrag met de Verenigde
Staten

Workum, 31 mei 2013

Zeer geachte heer De Roon,

Binnenkort zal de EU-ministerraad een beslissing nemen over het ontwerp-mandaat voor onderhandelingen over een handelsverdrag met de Verenigde Staten. Wij menen dat het huidige voorstel ernstige gebreken bevat en afgekeurd dient te worden. [1]

Ten eerste maakt het ontwerp-mandaat het mogelijk burgers, maatschappelijke organisaties, regeringen en nationale parlementen geen inzage te geven in ontwerpteksten. Het ontwerp-mandaat geeft (buitenlandse) bedrijven daarmee meer inzage dan burgers en nationale parlementen. Dit schept een aanzienlijk risico op een ondermaats en onevenwichtig eindresultaat.

Ten tweede stelt het ontwerp-mandaat voor een verwijzing naar mensenrechten op te nemen in het niet-bindende voorwoord van het handelsverdrag. Dit biedt onvoldoende bescherming voor mensenrechten.

Ten derde bevat het ontwerp-mandaat internationale “investeerder-versus-staat-arbitrage”. Dat wil zeggen dat (buitenlandse) bedrijven schadevergoeding van de EU en de Nederlandse belastingbetaler kunnen eisen indien door wetgeving hun winsten lager uit kunnen vallen dan voorzien. Deze arbitragepanels staan boven de rechtbanken van Nederland, de EU en de VS. Met miljardenclaims kunnen multinationals wetwijzigingen tegenhouden en zo oude of zelfs schadelijke verdienmodellen overeind houden. De soevereiniteit van onze democratische rechtsstaat en het primaat van onze parlementaire democratie komen hierdoor in gevaar. Bijvoorbeeld in het geval farmaceutische bedrijven het niet eens zijn met het gevoerde zorgbeleid. Of de tabaksindustrie schade lijdt door succesvol anti-rookbeleid. Daarmee worden bedrijven in feite dezelfde status toegekend als we traditioneel met landen deden.

Terecht merkt het ontwerp-mandaat op dat investeerder-versus-staat-arbitrage het algemeen belang niet mag benadelen. Het Voorzitterschap wil echter de beslissing of wetgeving geoorloofd is overlaten aan externe arbitragepanels waarvan de samenstelling in de praktijk onvergelijkbaar is met

die van een rechterlijke macht zoals wij die kennen. Dit is een fundamentele ontwerpfout. De beslissing of wetgeving geoorloofd is, is een constitutionele beslissing. Civiele partijen constitutionele bevoegdheden geven ondermijnt onze democratie. Er zitten ontwerpfouten in de euro, dit brengt de EU in gevaar. De wens om met een handelsverdrag de EU meer perspectief te geven is volkomen begrijpelijk. We begrijpen de urgentie. Maar een handelsverdrag met fundamentele weeffouten zal de handelingsvrijheid te veel beperken - een prijs die we ons niet kunnen veroorloven, zeker niet in crisistijd.

Wij menen dat het mandaat op het vlak van openheid en mensenrechten sterk verbeterd dient te worden en dat er voor investeerder-versus-staat-arbitrage geen ruimte is in een soevereine en democratische rechtstaat.

Hoogachtend,

namens Stichting Vrijschrift,

Ante Wessels

[1] Compromisvoorstel van het Voorzitterschap, 21 mei 2013, <https://netzpolitik.org/2013/leak-aktueller-entwurf-des-verhandlungsmandates-zum-eu-usa-freihandelsabkommen/>

Over investeerder-versus-staat-arbitrage:

Vrijschrift, 2013, CETA-verdrag bedreigt internet, gezondheid en democratie, <https://www.vrijschrift.org/serendipity/index.php?/archives/146-CETA-verdrag-bedreigt-internet,-gezondheid-en-democratie.html>

Democracy Center, 2013, Unfair, Unsustainable, and Under the Radar - How Corporations use Global Investment Rules to Undermine A Sustainable Future, <http://democracyctr.org/new-report-unfair-unsustainable-and-under-the-radar/>

Kelsey and Wallach, 2012, "Investor-State" Disputes in Trade Pacts Threaten Fundamental Principles of National Judicial Systems, <http://tpplegal.files.wordpress.com/2012/05/isds-domestic-legal-process-background-brief.pdf>

NGOs, 2013, European, Canadian and Quebec organizations, Transatlantic Statement Opposing Excessive Corporate Rights (Investor – State Dispute Settlement) in the EU – Canada Comprehensive Economic and Trade Agreement (CETA), <http://tradejustice.ca/pdfs/Transatlantic%20Statement%20on%20Investor%20Rights%20in%20CETA.pdf>

<http://acta.ffii.org/>